

דבר ראש העיר קריית-מוצקין מר חיים צורי

משפחות יקרות,

אלבום זיכרון זה לידתו במחויבותנו האישית כלפיכם, המשפחות השכולות, תושבי קריית מוצקין, הורים, רעיות, ילדים ואחים, אשר הקריבו את היקר מכל במלחמות ישראל.

כאבכם לא רק שאינו נמוג, אלא בחלוף השנים הוא גובר והופך קשה יותר משנה לשנה, בוודאי במועד זה הסמוך ליום הזיכרון הכללי לחללי צה"ל.

המעט שאנו יכולים לסייע בידכם הוא לשמר את זכרם של החללים באלבום זה המציג אירועים, עשייה ותחנות שונות בחייהם הצעירים של הבן או הבת.

תלמידי בתי"ס "אורט" קריית מוצקין, בנות "אולפנא סגולה" וצוות הסטודנטים ממכללת "שאק" נענו ליוזמה המשותפת של עיריית קריית מוצקין ובית "יד לבנים", בהנחייתו של מר מיכאל ויצמן, וביקרו בבתיכם לקבל חומרים ומקורות לעריכת האלבום. דמותם של הנופלים נשקפת בספר זה.

אציין בסיפוק את היענותם היוצאת מן הכלל של התלמידים והתלמידות להשתתף במפעל חשוב זה. הקשר שנוצר עמכן, משפחות יקרות, היה רב משמעות בעבורם והותיר בהם רישום עמוק.

משוכנע אני כי קשר זה היה גם לכם מקור לסיפוק ולנחמת מה, מעצם העובדה כי נציגי הדור הצעיר תורמים ומסייעים להנציח את הנופלים והנופלות, משימה שלא הייתה פשוטה להם כלל וכלל.

בשם עיריית קריית מוצקין, הנני מודה לכם על שיתוף הפעולה ומאחל לכם בריאות ואריכות ימים.

שלכם,

חיים צורי, ראש העיר

ערב יום הזיכרון תשע"ב
מאי 2012

דבר יו"ר "יד לבנים" קריית-מוצקין מר מיכאל וייצמן

אחי ואחיותי משפחת השכול היקרה,

השכול והכאב על אובדן הבנים והבנות, שנפלו במערכות ישראל, הינו כאב אישי ויום יומי שלנו המשפחות.

טובי בנינו ובנותינו חרפו את נפשם בעוז ובגבורה, למען עצמאותה וביטחונה של מדינת ישראל, בה הם נפלו במסע ארוך לביצור ביטחונה, בקרבות, באימונים, בתאונות ומשימות הביטחון השוטף.

במותם הנחילו לנו יקירנו, מורשת הטבעה עמוק בלב כולנו-מורשת הגבורה, הרעות והקרבה. את המשמעת האמיתית של "לתת את הכל", רק אנחנו המשפחות יודעים.

אין כאב עמוק יותר מכאב השכול.
מסורת הגבורה ומסירות הנפש של הבנים והבנות מפעמת בנו ומנחה את דרכנו.
היא מחייבת את כולנו לזכור, כי בזכותם קיימת מדינתנו.
לאורה של מורשת זו נמשיך לחזק, להנציח ולזכור את בנינו ובנותינו לעד.

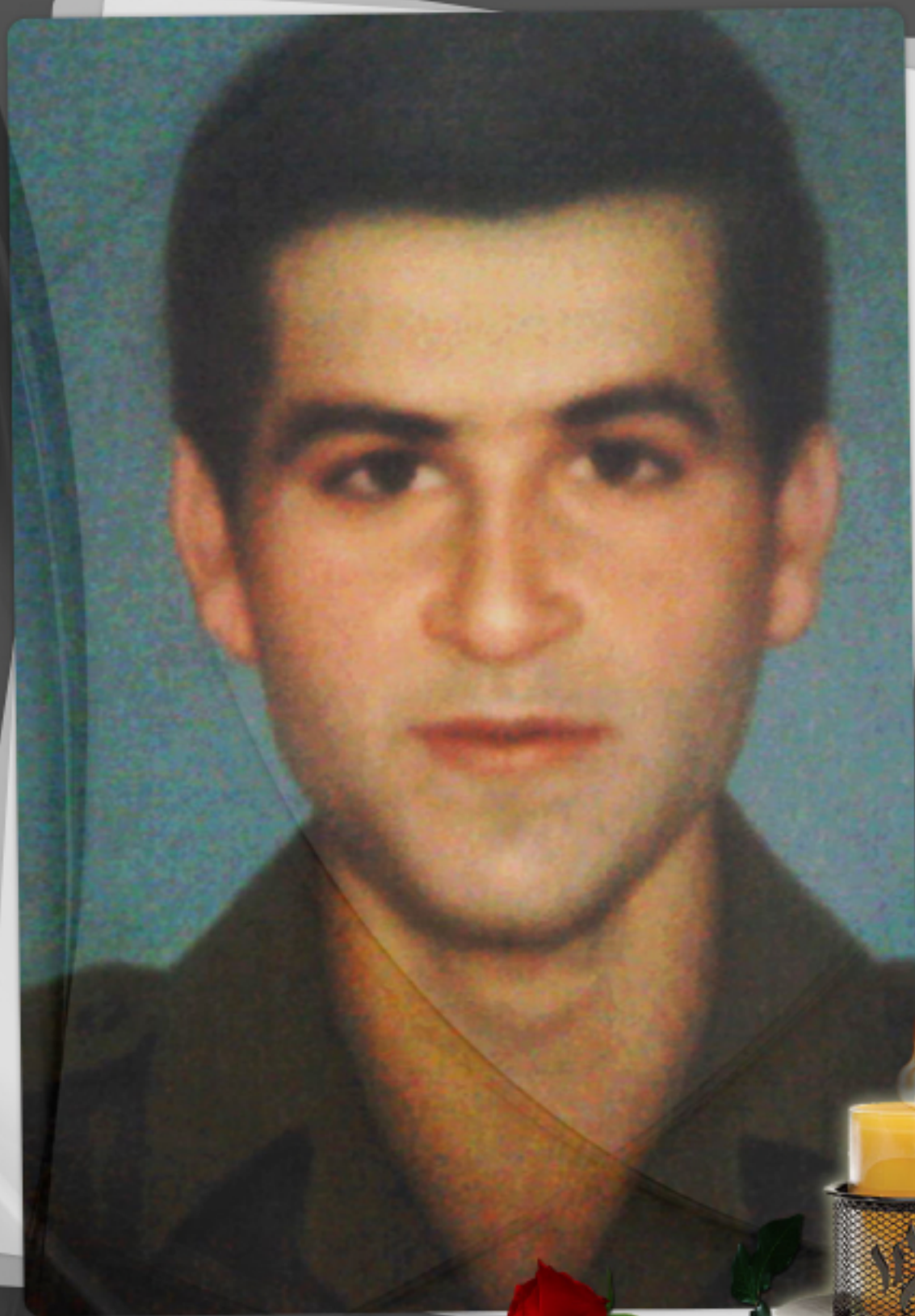
אנו מעלים על נס, תרומתם רבת החשיבות של המתנדבים, בני הנוער, תלמידי ביה"ס "אורט" מוצקין, תלמידות האולפנא וצוות הסטודנטים, להנחלת מורשתם ופועלם של יקירנו בני הקריה, בשיתוף רשות העירייה, מחלקת החינוך ומנהלי בתי הספר.

זכר בנינו ובנותינו, חתום וחקוק בליבנו לעולמי עולמים!
יהי זכרם ברוך!

חיזקו ואימצו.

שלכם,
מיכאל וייצמן, יו"ר "יד לבנים"
וחבר מועצת העיר קריית-מוצקין

סמל דוד כהן הי"ד
י"א באדר ב' תשכ"ב - ו' בטבת תשמ"ב
17.04.1962-01.01.1982
בן 20 בנפלו
מקום מנוחתו
בית העלמין הצבאי חיפה

חלל גדול, חלל יקר דוד כהן ז"ל

יזכר עם ישראל את בָּנָיו וּבָנוֹתָיו

הַנֶּאֱמָנִים וְהַאֲמִיצִים, חִלְי צָבָא-הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל,

וְכָל לִוְחָמֵי הַמִּתְפָּרוֹת וְחֲטִיבוֹת הַלְּוִחָמִים

בְּמַעֲרָכוֹת הָעַם, וְכָל אֲנָשֵׁי קַהֲלֵי־הַמּוֹדִיעִין

וְהַבְּטָחוֹן וְאֲנָשֵׁי הַמִּשְׁטָכָה אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם

בְּמִלְחָמָה עַל תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל,

וְכָל אֵלֶּה שֶׁנִּקְרְאוּ בְּאֶרֶץ וּמְחוּצָה לָהּ

בְּיַד מְרַצְחִים מֵאַרְגוּנֵי הַטֶּרֶר.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזִרְעוֹ וּבְאֵבֶל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים

וְחֻמַּת הַגְּבוּרָה וְקִדְשַׁת הַרְצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ

אֲשֶׁר נִסְפוּ בְּמַעֲרָכָה הַכְּבֵדָה.

יִהְיוּ חִלְי מַעֲרָכוֹת יִשְׂרָאֵל עֲטוּרֵי הַנֶּצָּחוֹן

חֲתוּמִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דּוֹר

יזכר

זו ילדותי

בן יפה נולד / אהוד מנור
 בן יפה נולד
 על כתף הכרמל,
 ומברכים הגיעו מכל עבר.
 גשם טוב ירד
 כי נעתר האל
 והחיטה נבטה בשדות השבר.

שמש חם זרח
 ורוח קר נשב
 הילד כבר לומד לקר'א בספר.
 עץ שקד פרח,
 סיון, תמוז ואב
 והתינוק הכר היה לגבר.

ב'קר יום ראשון
 ליד התחנה,
 חקתה אתו "עד שתבוא רגבת".
 בשכבה לישן,
 לפני שנרדמה,
 שורות כחלות הייתה אליו כותבת.

צפרים עוזבות
 בערב כבר קריר,
 יפה בליל שבת חקתה בשער.
 סתיו ברחובות,
 מחר היא בת עשרים,
 אך למה ל'א מלאו עשרים לנער?

בן יפה נולד
 על כתף הכרמל
 ומברכים הגיעו מכל עבר.
 גשם טוב ירד
 כי נעתר האל
 והחיטה נבטה בשדות השבר.

היישר לזרועותיה של אמא

"כאן נולדתי..."

בי"א באדר ב', 17.04.1962 נולדתי בחיפה, האח הצעיר מבין ארבעת האחים. שתי אחיות לי ואח: שולה, שפרה ואיציק (יצחק). הורים מדהימים לי, אברהם ואסתר. אבי היגר בצעירותו מסוריה ואימי מלבנון, הם הכירו בארץ ונישאו. ההורים תמיד סיפרו לי שתלאות רבות עברו עד שהקימו משפחה, המצב אז לא היה פשוט, להתפרנס בכבוד לא היה עניין של מה בכך... אמא עלתה לארץ בגיל 12. ביום בהיר אחד אביה הודיע לה כי עליה לעזוב את הארץ היות והערבים רוצים לחטוף אותה. היא הובלה בחשאי בסירה, ללא אב ואם, ללא משפחה. גרה אצל הדודה ועבדה למחייתה, עד שהכירה את אבא שהיה בעצם גם בן הדוד... אבא עלה לארץ בילדותו, לבדו, רק לאחר שלושה חודשים הוריו הגיעו לחיפה לגור עימו. אבא הוא בן יחיד, ילד שהפך לנער כבר בילדותו... אבא היה מספר כי מגיל צעיר עבד למחיית משפחתו וגם כשנישא לאמא המשיך ושילם עבור סבתא שהתגוררה בבית אבות. אמא ואבא, טיפלתם בי כל כך במסירות, אהבתם אותי כל כך ודאגתם לי. את אמא טרחת כל כך למעני, מאז שנולדתי חליתי הרבה פעמים ולעיתים ממושכות, אך את לא התייאשת ועשית כל שביכולתך על מנת שאבריא... אני זוכר את הניחוחות בבית, אוי איזו בשלנית את אמא, כל כך דאגת שלא יחסר דבר ושמאכלים מזינים תמיד יהיו בנמצא. בפורים את היית תופרת לנו תחפושות נהדרות ומקוריות, ואפילו שכסף לא היה, את דאגת שיהיו לנו תחפושות יפות לא פחות מאלו שנראות בחלונות הראווה... אבא, אותך אני תמיד אזכור כחרוץ, כאדם שעובד למחיית משפחתו מבוקר עד ליל. אחיי היקרים, אליכם אני מתגעגע, מתגעגע למשחקים, לחוויות, לטיולים ולשטויות שהיינו עושים יחד. כתבתי מעט מן הזיכרונות שעברו, כמובן שיש עוד הרבה, שהרי 19 שנה ויותר מלאים וגדושים בזיכרונות מתוקים שיישאר תמיד ביני וביניכם.

דוד

(הדברים שנאמרו לעיל נכתבו על ידי אחת ששמעה והכירה את ההורים, סטודנטית שלקחה חלק בפרויקט ההנצחה)

המשפחה שלי

מימין לשמאל: שפרה, שלומית (שולמית), אבא, איציק, אני ואמא.

"ליצן קטן נחמד רוקד עם כל אחד..."

ילד/ רעיה הרניה

ילד,

אתה הלכת רחוק מידי
באמת הגזמת עכשיו.
בוא, נפסיק את המשחק הזה
השמיע קול, השמיע קול בחשכה
לאות ציון וכיוון.
אני אדליק את האורות,
חזור הביתה, חזור לישון.

ילד,

אם לא תחזור עכשיו,
כבר לא תחזור
ושום אור לא יידלק בחשכה
והבית שלך יקרוס לצידך
ואני איתך...
והכוכבים על קברך...

עם האחים משחקים...ההנאה, הצחוק והשמחה הכל כך גדולה שהייתה לך...

To
Do

Call

deviantART.com
Template 2609

נער הייתי...

אתלט היית,
פעילות אהבת,
על כושר שמרת...

"חן, אח אחד וצעיר כל כך
חן, לו היה לי רק עוד אח.

החיים ממשיכים כרגיל להתנהל,
ואיך אני ממשיכה? רק בעזרת הק-ל
השמש זורחת, מאירה, מחממת, שוקעת ושוב,
והכאב רק אוכל בי- היה לי אח כה אהוב.

זוכר ילדות יפה אחת בכפר יפה אחד
איך היינו כה תמימים, חשבנו שנחיה לעד
כמה תכניות רקמנו לנו לעתיד,
על כך רק הזיכרונות יוכלו להעיד.

האם רואה אתה אותי שם משמים
ורואה את עיניי הדומעות כמו מים?
מבכה אותך אני כל יום ויום
הכאב חזק, פתאומי- כמו תהום.
וכל לילה, בטרם את עיניי אעצום,
אזיל דמעות אל הכר, ואדום.
כי החיים שבים למסלולם
גם אני וכך גם כולם.
אך בלב אתה איתי תמיד
היום, אתמול ולכל אורך העתיד.

חן, אח אחד צעיר כל כך,
חן שהיה לי, והיה לי אח."

נוף ילדותי

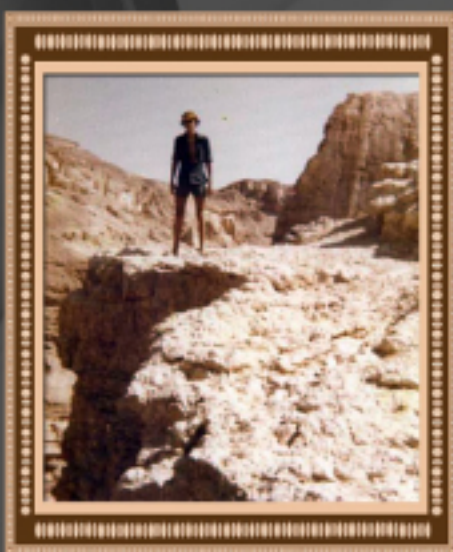

שלג על עירי

מילים ולחן: נעמי שמר
שלג על עירי כל הלילה נח
אל ארצות החום אחובי הלך,
שלג על עירי והלילה קר
מארצות החום לי יביא תמר.

דבש התאנה, מתק החרוב
ואורחת גמלים עמוסי כל טוב
הנה שוב ישוב שמש לבבי
ומשם תפוח זהב יביא.

שלג על עירי נח כמו טלית
מארצות החום מה הבאת לי?
שלג על עירי שלג על פני
ובתוך הפרי כל געגועי...

"לטיול יצאנו...
אל ההר עלינו,
את הים ראינו
ומשם ירדנו בדהרה"

דוד היקר, הטיול היה בשבילך להנאה צרופה, כל כך אהבת לתייר ולבלות...
שמחת החיים שלך הקרינה לכולם!

"בני השש ובני השבע, אלף בית, אלף בית..."

הבידות הייתה ממך והלאה...

כשאמא הייתה בשטח, לצידה היית לבטח...

וכך גדלת והפכת לגיבור אמיתי,
גיבור בגופו, גיבור בהנהגתו
לחלש תמיד עזרת, לאחר תמיד נתת,
כזה היית, איש חסד וחמלה...

ואז, ביום אחד זה קרה
עליך שמענו בשורה איומה.
שתאונה קשה אותך פקדה, שקרה לך משהו נורא...
להאמין מי יכל, לעכל איך אפשר?!
הרי אתה היית הפרח ביננו,
האור בעיננו,
השמחה בליבנו!!!
אותך תמיד נזכור,
את אהבתנו אליך בלב נשמור...
דוד, זיכרוןך לברכה,
אנחנו אוהבים אותך!

כך אתה מונצח באתר ההנצחה "יזכור", שפועל מטעם משרד הביטחון דוד (סלאמה) כהן ז"ל

בן אסתר ואברהם כהן, נולד ביום י"א באדר ב' תשכ"ב 17.04.1972 בחיפה.
דוד החל ללמוד בבית-הספר היסודי "דרור", ולמד 3 שנים בחטיבת הביניים של בית-הספר
התיכון "עירוני א"י-שניהם בחיפה.
לפני גיוסו, הוא עבד תקופה מסוימת כעוזר לצורף, ובמשך שלוש שנים כדפס אופסט
בחברת תבור אלקטרוניקס.
מטעם הצבא עבר דוד קורס נהיגה, עוד לפני שגויס.
דוד גוייס לצה"ל בתחילת אוגוסט 1980, ולאחר הטירונות הוצב כנהג בבסיס הדרכה של חיל
התותחנים. דוד היה חייל ממושמע, ומילא את כל הוראות מפקדיו לשביעות רצונם.
הוא היה חביב על חבריו, והשתתף באירועים חברתיים שהתקיימו בבסיס.
מפקדיו העלוהו בדרגה, והעניקו לו דרגת רב"ט.
ביום ו' בטבת תשמ"ב 01.01.1982, נפל רב-טוראי דוד, בעת מילוי תפקידו, והובא למנוחת
עולמים בבית-העלמין הצבאי בחיפה. לאחר נופלו, הוא הועלה לדרגת סמל.
דוד השאיר אחריו הורים, שתי אחיות ואח.
במכתב התנחומים למשפחה השכולה, כתב מפקדו: "סמל דוד היה דוגמה לחייל טוב מאוד,
שקט, רציני, ובעל מקצוע מעולה.
נכונותו לבצע כל משימה היוו דוגמה אישית חיובית ביותר לחבריו.
הוא היה אהוב מאוד על חבריו ועל מפקדיו, אשר העריכו את עבודתו".
שני לוחות, ובהם נרות זיכרון, הוצבו לזכרו על-ידי הוריו בבית-הכנסת "עטרת דב"
ובבית-הכנסת לעולי סוריה, שבחיפה.

מי שחלם

מי שחלם והתגשם לו החלום
מי שלחם עד ששמע קול מנצחים
מי שעבר את כל הלילה, וראה אור יום
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים

מי שהבטיח וזכה גם לקיים
מי שהצליח לחזור מן הדרכים
מי שכאב, אבל הבין שהכאב אילם
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים.

וההרים עוד יבערו באש זריחות
ובין ערביים תנשב עוד רוח ים
אלף פרחים עוד יפרחו בין ובתוך שוחות
הם שיעידו, כי זכרנו את כולם.

מי שחלם לו ונשאר לו החלום
מי שלחם, הוא לא ישכח על מה לחם
מי שנשאר ער כל הלילה עוד יראה אור יום
מי שהלך הוא לא ישוב עוד לעולם

מי שהבטיח לא הניח את חרבו
מי שקראו לו הוא צעד בראש כולם
מי שאהב לו - עוד צפויות לו אהבות רבות
מי שהלך הוא לא יאהב עוד לעולם.

וההרים עוד בוערים באש זריחות
ובין ערביים עוד נושבת רוח ים
אלף פרחים עוד משמחים כל לב בשלל פריחות
מי שהלך הוא שוב לא יראה זאת לעולם.

אתר הנצחה, חיל התותחנים

מלך אחד רצה לבנות בית. בית שיהיה חזק ומוגן מכל דבר. המלך ידע שבשביל בית כזה הוא צריך עצים חזקים. עצים חזקים, אי אפשר למצוא סתם כך, צריך להשקיע בהם. המלך נטע עץ. הוא טיפל בו והשקה אותו והשקיע המון מכווח ומרצו. הוא שם אותו במשפחה של עצים חזקים אחרים, שיגנו עליו הכי טוב שרק אפשר. לאט לאט צמח העץ ונהיה לעץ הידוע ביותר בכל האיזור. כולם שמעו עליו ודיברו אודותיו והכירו את קומתו הגבוהה ביותר. הרבה אנשים באו לחסות בצילו של העץ ולהכיר אותו מקרוב יותר. העץ אהב להשתעשע באנשים ולצחוק עליהם ואיתם. כל מי שקרב אליו נעשה שמח וטוב לב. אבל, למלך זה לא הספיק, הוא רצה יותר מזה אז הוא המשיך לחכות... לאט לאט התבגר העץ והכיר דרכים חדשות. הוא למד יופי העולם ומטרתו. הוא הכיר את סובביו וניסה לתת להם בכל מאודו מכווח ומשמחת החיים השרויה בו דרך קבע. והמלך, הסתכל מארמונו, ידע על הנעשה עם העץ וחייך לעצמו, חיוך של סיפוק. כעת באו אנשים נוספים אל העץ, אלו שהכירו אותו כבר ואלו שעדיין לא. כולם רצו לינוק מכווח הרב וממתת האלוקים אשר בו. אנשים החלו לשמוע בעצתו בדברים רבים. וקומתו הלכה ויפתה מיום ליום. ככל שכוחו וחוכמתו נתחזקו, כך גם עליצותו וייצר החיים אשר בו, שליווה אותו בכל דרכיו. ואז, כאשר קומתו הגיעה לשלמותה, והגיעה שעתו היפה מכל של העץ, גדע אותו המלך ואסף אותו אל גינתו, למטרת נוי ויופי, למטרת פאר והדר לארמונו. ושם, בגינת האיכר, היכן שהיה נטוע העץ, נותר חלל שלעולם לא יוכל להתמלא שוב...

דוד היקר, אתה הייתה העץ היפה בגנינו, העץ שהפריח את השממה, זה שמלא כל חלל בשמחה ועליצות, זה שכולם אהבו, אהבו לחסות בצילו. וברגע אחד, נגדעת אל גנזי מרומים והשאת חלל שאף אחד לא יוכל למלא...

דבריו של אבא

דודי שלי, היית תמיד מקובל בחברה.
צחוקך היה לעולם על הפנים.
תמיד אהבת לעזור, לתרום מעצמך לכל מי שרק היה צריך.
היית לך רגישות מיוחדת לאחר.
לא יכולת לראות אדם הנצרך לעזרה ולא לעזור לו.
איך היית סוחר את סליה של המבוגרת וקם לאישה
שעמדה למולך באוטובוס.
גמילות חסד היית חלק מאישיותך, היא תפסה חלק נכבד
בחייך...

בחברה תמיד היית אהוב ורצוי, כל מי שהכיר אותך היה
אוהב לשהות במחיצתך.
ואיך לא... היית נעים הליכות, חייכן וחביב.
מהצבא תמיד דיברו בשבחך, תמיד הזכירו את חריצותך, את הנתינה שקיימת בך,
את שמחת החיים, את הזוהר שקורן ממך...
דוד ז"ל, אתה חסר לנו מאוד!
הזמן עובר והגעגועים אליך רק הופכים גדולים יותר.
כאב גדול קיים בנו על שלא זכינו לראותך מקים משפחה, בונה את ביתך...

דבריה של אמא

דוד ז"ל שלי, נולדת הרביעי לאחר.
ילדותך לא הייתה פשוטה, מאז שהיית קטן חלית לא פעם
ולעיתים ממושכות.

בתחילה הרופאים לא ידעו מה יש לך, היית בוכה הרבה.
חמלתי וכאבתי אותך כל כך, אך לא היה בכוחי או בידיעתי
לעזור לך.

הרופאים לא ידעו לאתר את הגורם לסבלך, ואני הייתי
כואבת איתך.

היו פעמים בהם לא יכולתי יותר. אך אישיותך המדהימה,
והאופי הכל כך נוח שלך לא נתנו לי לעזוב אותך לרגע.
היה נראה כי השלמת עם הכאב...

בגיל חצי שנה, לאחר מספר חודשים בהם לא היה לך מרגוע.

הצלחתי, בחוש אימהי, לאתר את הגורם לסבלך. היית פשוט אלרגי לבננה...

אך לא עבר הרבה זמן וחלית שוב, דלקת הריאות הייתה פוקדת אותך בכל חורף ועד גיל 10.
היית ילד מדהים, צחוק תמיד היה מוסב על פניך, חברים תמיד הקיפוך...

טיפולתי בך במסירות עד שהפכת לפרח יפיפה.

ואז אלוקים קטף אותך, בגיל 19 וחצי...

עד שהתחלתי להרגיש את השמחה בגידולך, לראות את האור בעיניך, להינות משמחת חייך...
אז נקטף הפרח הריחני, הרענן.

סבלתי כל כך מאז שהלכת, אתה היית חלק נכבד ומשמעותי בחיי, היית קשור אליי מאוד,
ואני אליך!

שנים לא השלמתי עם העובדה שאתה אינך עוד.

חיי בלעדיך נראו לי כלא חיים.

עד היום אני עוד מלאת תקווה ואיחולים לבואך, שאולי תשוב ותקרא "אמא אמא, חזרתי,
אני שוב איתך!"

בכל שנה, ריח הסופגניות מזכירות לי אותך...

בפעם האחרונה שנפרדתי ממך, כשחזרת לצבא, היה אז חג חנוכה.

איך חטפת סופגנייה ויצאת לדרכך, דרך שלעולם לא חזרת ממנה...

עד היום אינני יכולה לאכול סופגניות, הן מביאות איתן את הדמעות, את הזיכרונות...

אני מתגעגעת אליך, זוכרת אותך בכל יום, בכל רגע.

זיכרוןך לא מרפה, לא נרפא...

פְּרִי גֵּנֶךָ / יוֹנֵי רוּעָה
לֵיל כּוֹכָבִים הַסֵּהר עָלֶה
אֶת שֵׁם יוֹשֶׁבֶת בּוֹהָה בְּאַפְלָה
שָׁעָה חוֹלֶפֶת יוֹם וְשָׁנָה
וְאֶת עֵדִין לוֹ מַחֲכָה
שָׁעָה חוֹלֶפֶת יוֹם וְשָׁנָה
עוֹדֵךְ אוֹבֶדֶת שְׁבוּיָה בְּאַמוֹנָה.

אֶת פְּרִי גֵּנֶךָ אֶת תְּבַקְשִׁי
מִי לֵךְ י' אִמֵּר וּמִי לֵךְ יָשִׁיב
מֵר כְּאֵבֶךָ רוֹדְפִים הַיָּמִים
נ' וְתִרְתִּי לְבִדֵּךְ רוֹצָה לְהֶאֱמִין
שֶׁהִנֵּה קִרְבָּה אוֹתָהּ הַשָּׁעָה
שְׁבָה הַבְּטִיחַ לְשׁוֹב בַּחֲזָרָה.

בְּדוּמְיָה עוֹטֶפֶת הַתּוֹגָה
וּבִלְבֵּךְ נוֹתֶרָה הַמִּשְׁאֲלָה
שָׁעָה חוֹלֶפֶת יוֹם וְשָׁנָה
וְאֶת עֵדִין לוֹ מִמֶּתִינָה
שָׁעָה חוֹלֶפֶת יוֹם וְשָׁנָה
עוֹדֵךְ זֹכֶרֶת וְלֹא מֵאֲמִינָה.

אֶת פְּרִי גֵּנֶךָ אֶת תְּבַקְשִׁי
מִי לֵךְ י' אִמֵּר וּמִי לֵךְ יָשִׁיב
מֵר כְּאֵבֶךָ רוֹדְפִים הַיָּמִים
נ' וְתִרְתִּי לְבִדֵּךְ רוֹצָה לְהֶאֱמִין
שֶׁהִנֵּה קִרְבָּה אוֹתָהּ הַשָּׁעָה
שְׁבָה הַבְּטִיחַ לְשׁוֹב בַּחֲזָרָה.

שולמית רוצה לומר...

דודי, אחי היקר,
חלפו להן ביעף כל כך הרבה שנים.
לנצח נזכור את החיוך הביישני שלך.
הפסדנו לראותך גדל, צומח ומקים משפחה.
הפעם האחרונה בה נפגשנו הייתה כשהגעת אליי הביתה.
הכנתי לך אנטנה לטלוויזיה שהייתה לך בבסיסך בשבטה.
נכנסת ולא שמעתי שדפקת בדלת.
תגובתי הייתה: "דודי הבהלת אותי!"
ענית לי: "לא קרה כלום". יצאת, דפקת בדלת ושאלת: "אפשר להיכנס?"
שנינו פרצנו בצחוק.
הכנתי לך צידה לדרך, פיצוחים, פירות ועוד...
"מה כל זה?" שאלת. "אני בסך הכל נוהג כמה שעות עד לבסיס..."
חיבקת אותי, אמרת תודה ויצאת לדרך.
זו הייתה הפעם האחרונה שראיתי אותך.
עד היום אני מרגישה החמצה שלא חיבקתי אותך יותר.
הדבר היחיד שיכול לנחם הוא: "אלוקים לוקח רק את הטובים..."
אני מאמינה שאתה שומר עלינו מלמעלה.
בבוא העת כולנו בעצם נגיע לאותו מקום.
כשנפגש למעלה כנראה שלא נפרד עוד.
אוהבים וזוכרים אותך לעד!

אחותך שולה

שפרה רוצה לומר...

דוד אחי היקר,
הקשר שהיה ביננו היה מאוד מאוד מיוחד.
ולכן, לאבד אותך בשבריר של שנייה ובגיל כך כך צעיר היה לי מאוד קשה.
היו ימים בהם חשבתי לעצמי שאולי הייתה טעות ואתה עדיין חי...
חיפשתי אותך ברחוב, באוטובוס ובכל מקום.
בכל פעם שראיתי חייל, הייתי בודקת היטב היטב, אולי זה אתה? אבל לא...

טוב לבך ומראך המצודד היו כובשים כל אדם שהכיר אותך.
אני מאוד מקווה שטוב לך במקום בו אתה נמצא.
אני יודעת שאתה שומר עלינו, אתה המלאך שלנו!
לעולם לא אשכח אותך!
אזכור אותך תמיד אחי יקר!

מאחותך האוהבת מאוד,
שפרה

סהר ושירה רוצים לומר...

דודי היקר,
אני שירה. אשתו של סהר. אחיין שלך. הבן של שולה
אחותך, הנכד הגדול של הורייך.
מעולם לא הכרנו.
אבל אני מכירה, את פניך הכרתי.
הן ניבטות אליו בכל פעם שאני מבקרת אצל הורייך ובכל
פעם שאני נכנסת לבית של אחותך.
התמונה שלך תלויה בסלון. אתה תמיד שם, מביט אלינו
במדים הירוקים, המגוהצים, נראה כל כך מוחשי,
כאילו התמונה צולמה אתמול. דוממת וכל כך מלאת חיים.
נראה כי עוד רגע תצא מהתמונה,
תפשוט את המדים ותתחיל את החיים האמתיים...
בתמונה אחרת אתה מרים את סהר הקטן. והחיוך שעל פניו אומר הכל.
הוא היה קטן מאוד כשנפרדת מהחיים ואין לו זיכרונות רבים מגיל זה,
אבל שמעתי רבות על דודי שתמיד שיחק איתו ושאהב אותו כל כך.
זמן רב חלף מאז שנלקחת מאיתנו, אבל אני יכולה לאמר לך שאתה חי בלב כולם.
אחותך שולמית מספרת עליך רבות ותמיד עולות דמעות בעיניה.
היא עדיין כואבת את אובדןך, את החיים שנגדעו בטרם עת.
היא מספרת באהבה על האח הקטן, הנפלא, המוכשר והאהוב שלה שלא זכה לפרוח.
הורייך, שיהיו בריאים, הם אנשים מקסימים. הם חיים ונהנים מהימים שחולפים.
אבל נראה כאילו כאב אובדןך נמצא שם תמיד.
הם מבקרים אותך מדי שבוע, בכל עונות השנה, בכל מצב.
אינם יכולים להניח לבנם לעבור שבוע מבלי שאבא ואמא יבואו לבקר.
אומרים כי אלוקים אוסף אליו טרם עת את הטובים ביותר.
אין לי ולסהר ספק כי היית ועודך כזה.
אנחנו יכולים רק להצטער שלא זכינו כי תהיה חלק מחיינו,
אבל אנו מבטיחים כי זכרך יהיה חקוק בנו לנצח.

אוהבים,
שירה וסהר לנדאו

שלי, בת הדוד ארז ז"ל, רוצה לומר...

קשה וכואב על אדם בלשון עבר, אך אל לנו לשכוח אותו.
עצמתי את עיניי והתחלתי לחשוב על דודו,
מיד עלתה לי דמותו,
"עלם יפה תואר דוד, יפה עיניים".
שקט וצנוע, עם עיניים כובשות כל לב.
ילד של אמא שתמיד דאגה לבריאותו.
אני זוכרת אותו כילד קטן, נצמד ומתחבא בין אחיו הגדולים.
כשהייתי באה לבקר בחיפה ועד הגיוס,
נעשה גבר שמדי צה"ל רק הוסיפו להופעתו המושלמת.
דוד, הילד הזך, עזב אותנו בשקט האופייני לו, והלך לעולם אחר.
הגורל לא נתן לנו הזדמנות להכירו יותר לעומק ולהינות משוב ליבו.
צר וכואב לנו על אובדןך,
תישאר בליבנו לעד.

שלי עטו

דבר המפקד עיבל גלעדי...

30 שנה חלפו ואני רואה אותך כתמונה שלשום.
פניך, פני נער חלקים, שמץ של חיוך בקצה שפתיך. שקט, צנוע, מבוש משהו...
כזה היית דוד, שקט וצנוע, חרוץ ואחראי, מסור ללא קץ.
גדלנו באותה השכונה ברחוב אלנבי בחיפה, כשרק חמש שנים מבדילות ביננו.
לא הכרנו בשכונה, הכרנו בצבא.
שנה וחצי שרתנו יחד. נסענו ברחבי הארץ, מרמת הגולן ועד שיבטה שבדרום.
אף פעם לא היית עייף, אף פעם לא היה לך קשה. אין דבר שלא יכולת לו...
האמנת שאנחנו עושים דבר חשוב ואהבת את מה שאתה עושה.
עזרת בכל דרך אפשרית, סייעת לנצל את הזמן ביעילות ולעיתים גם שינה חטופה לא
הייתה לך.
היית חלק מהצוות והיה לך חלק חשוב בהצלחותינו.
תמיד מדויק, תמיד בזמן, תמיד בשקט, מסתפק במועט ובאמת צנוע...
דוד, בן חמישים היית צריך להיות כיום, אב לילדים ואולי אף סב לנכדים.
מקור לגאווה לאבא אברהם ואמא אסתר.
מושא להערכה של האחים איציק, שפרה ושולמית.
איזה אושר נגזל מהם, אילו חיים נמנעו ממך...
אני פוקד את קברך מדי שנה ביום הזיכרון.
עם השנים התמעטו החברים הסובבים את הקבר. משפחתך המורחבת תמיד שם.
אני רואה את כאבם של ההורים ומתבונן בהשתאות על הצלחתם לבנות חיים מלאים,
מוקפים ילדים ונכדים המשמשים משענת איתנה בימים קשים כגון יום הזכרון.
סיפור חיך מסופר שם ללא מילים.
כולנו לוקחים אותו.
נצור בליבנו שנה נוספת.

נזכור אותך תמיד דוד, פניך פני נער חלקים, שמץ של חיוך בקצה שפתיך, שקט, צנוע,
מבוש משהו...

שירה ומעיין, מספרות על מה ששמעו...

דודי היה מאופיין בצניעותו הרבה ובמידת הענווה הגדולה שלו. לעולם לא אהב להצטלם ולכן גם בביתו אין תמונות רבות שלו. בשל כך, ההורים המסורים לקחו צייר לביתם על מנת שצייר אותו ועל ידי כך יוכלו לראות את זיו פניו קצת יותר בבית...

משפחת כהן התגוררה בחיפה, באזור הכרמל. שם דודי נולד ב"א באדר, 1962 והביא שמחה גדולה ואור גדול לבית.

אך לאחר האסון המשפחה לא יכלה לשאת בכאב ובזיכרונות שהבית הכיל והם העדיפו לעקור לקריית מוצקין, שם יוכלו לפתוח חיים חדשים (כמה שאפשר...) לאחר השכול. לעיתים השינוי עשוי להקל במקצת.

דודי נפטר לפני כשלושים שנה, בתאריך ו' בטבת תשמ"ב, 1982. בן 20 במותו, עלם צעיר שנקטף בשיא פריחתו.

דודי, למרות היותו שקט ומופנם היה אהוב על חבריו, מכריו, סובביו וכלל רואיו. השקט, הרוגע, העדינות והנעימות שהייתה בו הביאו את הכל להתחבר אליו ואל אישיותו המיוחדת.

כל יום חמישי, לאחר השחרור היו באים ומבקרים אותו חבריו. מפקדו, עיבל גלעדי, לא ראה אותו כחייל שלו, אלא בתור אח ורע. משך שהותו של דודי בצבא לוותה תמיד במתן עזרה ותרומה לסובביו. דודי היה תמיד מושיט יד לעזרה, תורם ונותן ואוהב לעזור. דודי היה המלאך של הבית, המושיע, הנותן. כל הזמן התנדב לתת, להעניק לחבריו ולבני משפחתו. תמיד לקח על עצמו משימות ותמיד הושיט כתף תומכת לכל הנצרכים והנוזקים. גם מותו נגרם בזמן התנדבות...

דמותו של דודי הייתה נאה ומיוחדת, זיו פניו היה אצילי. הוא היה נאה, "שחקן קולנוע", "דוגמן", בשפת המשפחה... יפה בחיצוניותו ובפנימיותו. ידוע שאלוקים לוקח את הטובים ביותר אבל זה לא מוריד את עוצמת הכאב והקושי. חשבונות שמים אף פעם לא נדע. יש מי שקובע ומחליט, אך קשה להכיל את הכאב.

דודי קיבל את החיים במתנה. עד גיל 11 הוא היה חולה בדלקת ריאות, חולה מאוד. בשל המחלה עלה חשש בקרב קרוביו, שאולי הוא לא ישרוד, שאולי גופו הצעיר לא יעמוד בחולי כל כך ממושך...

אמא מספרת: כשהיה הוא חולה בילדותו היה לי מאוד קשה לטפל בו, כמעט ונשברתי, ילדי כמעט ולא שהו בבית היות ולא היה מי שיטפל בהם. הם היו מתארחים אצל קרובי המשפחה היות ודודי היה זקוק לטיפול המסור. הייתי צמודה אליו כל הזמן. כל כך כאבתי בסבלו, אך לא הייתה לי דרך להקל עליו, חוץ מן העובדה שסיפקתי לו את כל צרכיו. ביום מן הימים, לאחר שהרופאים לא נתנו מענה לכאביו, לא ידעו מה הגורם לסבל שלו, השכלתי לגלות כי הוא היה פשוט אלרגי לבננה... ברוך ה' דודי שלי, בשלב זה, הפסיק לסבול, המרפא הגיע. הגיע ונשאר עד לאחר כמה שנים, אז הוא חלה שוב, לפרקים, בכל חורף בדלקת ריאות עד גיל 10.

מגיל זה ועד היום בו נקטף מידינו דודי שלנו פרח, יכולתי להרגיש את השמחה בגידולו. הרגשתי הייתה שהוא נקטף מידינו בדיוק בתקופה בה החל לפרוח, בדיוק כשהפך הוא נער, חייל, עלם חמודות...

ליבי לא נשא בכאב הגדול, כאב של אמא ששכלה את בנה. כשהייתי בת 48 כבר נשאתי, בעל כורחי, את הכינוי "אם שכולה".

הייתי מסתגרת בבית מגודל הכאב, מגודל העצב שנפל עליי באחת, מגודל האסון שסירב להתעכל בקרבי. מגודל הכאב של אם שנתבשרה ביום אחד כי הפרח שגידלה, טיפחה, חזתה ביופי פריחתו, חזתה בשגשוגו נגדע באחת, נגדע ואיננו עוד...

הייתי מסרבת להסתובב ברחובות, לראות אנשים.
תמיד הייתי מדמיינת מה יקרה כאשר אראה אותו שוב, מה אעשה אם פתאום יחזור אלי?
כיצד אקבל אותו? תמיד חיפשתי אותו בין חיילים.
כאשר הייתי רואה חיילים הייתי צועקת. ליבי לא נשא בכאב כי בני החייל היה אמור להיות
ביניהם, היה אמור הוא לחזור משרותו הצבאי.
אבל לא, החייל שלי לא יחזור עוד לעולם...
העובדה כי רק הטובים עולים למעלה נטעה בי אמונה וכוח, שלפחות לדודי שלי טוב למעלה,
שהוא נמצא בין מלאכים, מוגן בגנזי מרומים.

לאחר שנה של עצב ודכדוך במצב הקיים, העתקנו את מגורנו לקריית מוצקין.
אומרים כי שינוי במקום עשוי להשכיח מעט מן הזכרונות הנמצאים במקום הישן...
אומנם הכאב העתיק עימנו למקום החדש, אך זה היה צעד שהיה עלינו לעשות על מנת להקל
במקצת את הסבל, הזיכרון הכואב והגעגוע...

אבל, לכל בכי של אמא יש זכות בשמים.
כל דמעה של אמא מתאספת אל חברתה ולא מתפספסת, יחד מגיעות הן עד כיסא הכבוד.

אבא מספר:
הכאב והשכול הם קשים, הם ממאנים להשתלב עם סדר יומך, ממאנים להתעכל.
הגעגוע צובט את הלב, המציאות כחלום, לא נתפסת, כואבת ולא יודעת מרפא.
אך, צריך לדעת לקבל כל דבר שקורה, כך קרה וכנראה זה מה שנקבע מלמעלה.
לכן אני חי חצוי, אני חי את חיי שבצידם כאב גדול, כאב שלעולם יהיה חלק ממני.
ועם זאת אני מנסה לחיות את החיים ולהמשיך הלאה עם מה שנותר, עם מה שאפשר.
למרות הקושי הרודף.

לאחר מותו של דודי המשיך אברהם במקום עבודתו, בכוחות לא כוחות.
אך זה נמשך עד שראה שמשפחתו מתפרקת, עד שהגיע לידיעה כי אם לא יעשה משהו
עכשיו, כאב האובדן ישתלט על חיי משפחתו.
אברהם התוודע למצבה הנפשי של אסתר, לקושי לקבל את האובדן.
הוא עזב את עבודתו והקדיש את חייו למען אשתו והילדים.
הוא הבין כי עליו לעשות מעשה על מנת לייצב את המצב בבית.
אברהם לא היה מאילו המבקשים נחמה, הקוראים לעזרה, הוא התמודד בגבורה עד כדי כך,
שמכריו לעבודה ולסביבתו לא הרגישו בכאב ובאסון שפקד אותו.
אם הייתי ממשיך, חושב ומתעסק בשאלות שאלות, "למה זה קרה?". אם הייתי נופל ברוחי,
אם הייתי נותן לעצב להשתלט עליי, הייתי עשוי להפוך למשוגע,
כזה שאין ביכולתו להמשיך הלאה...
צריך לדעת לקבל את הגורל, צריך לדעת כיצד לקחת אותו. יש לדעת להתמודד.
החיים ממשיכים, למרות שהם אינם דומים לקודמם.
יש ללבוש מסכה, לנסות לכבוש את העבר, לשים אותו מאחור ולצאת אל העולם ברצון
מחודש, להמשיך עם מה שיש למרות שמה שעבר לא נשאר רק כעבר...
יש לדעת שהכל ב"ה לטובה. שיש לכל דבר סיבה.
קרה מה שקרה וזה מה שהבורא רצה.
אין בידינו ידיעה והשגה בזה כלל. בנו נותרה יכולת האמונה...

אני לוקח את אסתר כל יום למועדון. אנו יוצאים לטיולים, נופשים, פועלים.
מנסים להדחיק את הזיכרון המעפיל על העתיד לא פעם.

אני בן יחיד, בן שידע אחריות ועצמאיות, חישול והתמודדות כבר בגיל הצעיר.
ולכן, לאחר האסון, הבחנתי במצב הקשה שהיה נתון בבית, השתמשתי במיומנויות
ההסתגלות שהספקתי לרכוש והשתדלתי בע"ה לעזור למשפחתי לא לקרוס.
למרות הכאב ששכן בי, למרות ההתמודדות הגדולה שהייתה בי.
הבנתי שעלי להיות חזק בשביל משפחתי ובעזרת ה'.

לאחר השכול הרגשנו מנותקים מהעולם, כאילו חלינו באיזו צרעת או מחלה מדבקת. המשפחה הפסיקה איתנו את הקשר, משפחה שלפני השכול לא הייתה מפסיקה לפקוד את דלת ביתנו וכל זמן שרצתה, בכל אירוע. בכל רגע שמישהו רצה אוזן קשבת או תמיכה, תמיד היה הוא מגיע אלינו. הרגשנו אבל כפול. דווקא ברגעים שהיינו צריכים את התמיכה יותר מכל, דווקא אז כולם נסוגו..

כחלק מהטראומה, אנו עדיין לא חוגגים את חנוכה, החג בו איבדנו את דוד שלנו. שבוע לאחר חנוכה דוד כבר לא היה איתנו...

כיום כל ילדינו כבר נישאו, הקימו משפחה וממלאים אותנו אושר בילדיהם המקסימים, בנכדינו... אך הלב שלנו נצבט, הרי גם דודי שלנו יכל להיות אבא לילדים וסב לנכדים. דוד שלנו, נשמה כל כך טובה, הוא היה יכול להיות האבא הכי מסור ואוהב שיש...

נכתב ע"י שירה ומעיין, תלמידות אולפנת סגולה, אשר לקחו חלק בפרוייקט הנצחתו של דוד כהן ז"ל.

יזכר

יום פטירתך
ו' בטבת תשמ"ב
01.01.1982

"במותם ציוו לנו את החיים"

רגע דומיה / צילה דנינו קנלר
הדלקנו לפיד וגם נרות נשמה,
עמדנו דום לקול הצפירה.
בראש מורכן ועמידת דום מתוחה
ועל הלחי זלגה דמעה חמה.

גם הדגל הורד לחצי תורנו,
כאילו גם הוא מרכין את ראשו.

דממה שררה,
רק קול הצופר מחריש אזניים,
פילח את ליבנו והרעיד הרגליים.
דקת דומיה, אחת קצרצרה,
אך אתכם נזכור כל השנה.

אתכם נזכור כל הימים.
תהא נשמתכם צרורה בצרור החיים.

דוד היקר,
זר פרחים ונר זיכרון מונחים על קברך מידי שבוע.
אליהם מתלווים המון זיכרונות, איתם זולגות הדמעות...
קברך הכיר כבר אלפי זרים,
אך הזיכרונות לא מרפים, לא אובדים, לא נשכחים...
חייל שלנו, בן, אח, קרוב וחבר יקר,
אותך אנו זוכרים, אוהבים וכל כך מתגעגעים!

